

Bedrogen bruiden

Sumangali, ‘Gelukkige Bruid’, heet de dekmantel waaronder koppelbazen meisjes ronselen voor de textiel- en kledingfabrieken in Tamil Nadu, Zuid-India. Als ze hun contract van drie jaar uitdienen, zo wordt hun beloofd, krijgen ze een flinke som geld voor hun bruidsschat. In feite verdienen de meisjes, vaak nog kinderen, minder dan het minimum loon voor een 72-urige werkweek, krijgen ze regelmatig het beloofde eindbedrag niet, en leven ze in gevangenschap.

Op 3 december organiseerden de Landelijke India Werkgroep, de Clean Clothes Campaign, SOMO en FNV Mondiaal een goed bezochte expert meeting over Sumangali en andere arbeidsrechtenschendingen in India. Te gast waren drie Indiase NGO-vertegenwoordigsters, waaronder Mary Viaykula van FNV Mondiaal-partner Save. Ook Christen-Unie-parlementariër Joël Voordewind en Jeroen van Dijke van de brancheorganisatie VGT waren van de partij.

Joël Voordewind vertelde verheugd dat de Kamer net zijn motie had aangenomen over de noodzaak van een breed convenant over fabrieksveiligheid in risicolanden, met een concreet stappenplan en tijdsplan, afrekenbare doelen voor naleving van de ILO-arbeidsnormen, leefbaar loon, inkooppraktijken, actieve deelname van de leden van de brancheorganisaties, ketentransparantie en jaarlijkse voortgangsrapportage.

Verplichte transparantie

Een mooie motie, vonden de drie Indiase NGO-vertegenwoordigsters. Maar, zeiden ze ook, als bedrijven niet juridisch verplicht worden de standaarden na te komen en vakbondscontrole op audits ontbreekt, heeft zo'n convenant geen tanden.

‘Van katoenpluk tot T-shirt, de hele productieketen moet verplicht transparant zijn, anders is uitbuiting onvermijdelijk,’ stelt Mary Viaykula van Save later nog eens. De NGO werd in 1993 opgericht in Tirupur, de ‘T-shirt-hoofdstad van Tamil Nadu’. Aanvankelijk gericht op bevrijding en rehabilitatie van kind-arbeiders, vergrootte Save al snel zijn actieradius. Inmiddels heeft het 110 fulltime en 30 parttime medewerkers, en meer dan 300 vrijwilligers. Samen organiseren ze behalve een Eco-park voor kinderen – waar Mary woont tussen 103 kinderen – meer dan 16.000 vrouwen in een microkredietstelsel, en ondersteunen ze arbeiders in de textiel- en kledingindustrie via het Labour Resource Center. Onderzoek, documentatie van arbeidsrechtenschendingen en beleidsbeïnvloeding staan daar op het programma, en natuurlijk voorlichting en onderwijs.

‘We bezoeken arbeiders in hun hostels,’ vertelt Mary. ‘Daar, of bijvoorbeeld in een buurttempel, geven we voorlichting en cursussen. Momenteel bereiken we daarmee 8000 arbeiders, waarvan 60 procent vrouwen. Ze leren over gezondheid en hygiëne, veiligheid, persoonlijkheidsontwikkeling, arbeidsrecht, vakbondsorganisatie en de ILO. We sporen hen aan vakbondslid te worden.’

Vakbondsmacht breken

Sumangali en de fabriekscampussen, waar de meisjes en andere migrant-arbeiders wonen, zijn mede ontstaan als een poging de macht van vakbonden te breken. De textielindustrie stond vroeger bekend om de goede arbeidsvoorwaarden en hoge organisatiegraad. Nu is maar 3 tot 4 procent van de arbeiders vakbondslid en liggen de lonen ver onder het bestaansminimum.

Het belang van organisatie wordt onderstreept door de passieve houding van de overheid: al meer dan zeven keer diende Save bij de deelstaatregering een petitie in om Sumangali en de fabriekscampussen af te schaffen – tevergeefs. Hoe erg dat is, illustreerde Mary tijdens de expert meeting met het voorbeeld van een meisje dat zichzelf ophing in haar hostel. Ze wilde naar huis, maar ze mocht niet.

